ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៥១០/០០៥

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមឲ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាអាស៊ាន ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើភេរវកម្ម ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័ត កាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី២ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ ៖

ច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាអាស៊ានស្តីពីការប្រឆាំងអំពើភេរវកម្ម

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាអាស៊ានស្តីពីការប្រឆាំងអំពើភេរវកម្ម ដែលធ្វើនៅទីក្រុងសេបូ ប្រទេសហ្វីលីពីន នាថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៧ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធី ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី២៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១០

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

ក/ល.១០០៥.៤១៤

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
ហត្ថលេខា
ស ខេង

លេខ: ៣៧៨ ច.ល
ដើម្បីចម្លងចែក
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី[illegible] ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១០
អគ្គលេខាធិការរងនៃរាជរដ្ឋាភិបាល
[illegible]

អនុសញ្ញាអាស៊ាន ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើភេរវកម្ម

បណ្តាប្រទេសជាសមាជិកនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ហៅកាត់ថាអាស៊ាន (ASEAN) រួមមាន ប្រទេសប្រ៊ុយណេដារូសាឡឹម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម អំណើះតទៅហៅថា "ភាគី" ។

រំលឹកឡើងវិញនូវធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងគោលការណ៍នៃច្បាប់អន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ អនុសញ្ញា និងពិធីសារអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធការប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្ម និងសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីបណ្តាវិធានការក្នុងការប្រឆាំងអំពើភេរវកម្មអន្តរជាតិ ព្រមទាំងបញ្ជាក់ឡើងវិញនូវការប្តេជ្ញារបស់យើង ដើម្បីការពារសិទ្ធិមនុស្ស ភាពយុត្តិធម៌ នីតិរដ្ឋ និងដំណើរការតាមនីតិវិធី ក៏ដូចជាគោលការណ៍ដែលបានចែងក្នុងសន្ធិសញ្ញាចំណងមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលបានធ្វើនៅកោះបាលី កាលពីថ្ងៃទី ២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៦ ។

បញ្ជាក់អះអាងឡើងវិញថា អំពើភេរវកម្មមិនអាច ហើយក៏មិនត្រូវបានជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងសាសនា សញ្ជាតិ អរិយធម៌ ឬក៏ក្រុមជនជាតិភាគតិចណាមួយឡើយ ។

រំលឹកឡើងវិញផងដែរ នូវសេចក្តីប្រកាសរបស់អាស៊ាន ស្តីពីសកម្មភាពរួមក្នុងការប្រឆាំងអំពើភេរវកម្ម និងសេចក្តីប្រកាសស្តីពីអំពើភេរវកម្មដែលបានអនុម័តដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងឆ្នាំ ២០០១ និង ២០០២ ។

បញ្ជាក់អះអាងឡើងវិញនូវការប្តេជ្ញារបស់យើងស្របតាមកម្មវិធីសកម្មភាពក្រុងវៀងច័ន្ទ កាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ ជាពិសេសបង្កើនការជំរុញរបស់ខ្លួនលើការកែសំរួល និងការចែករំលែកនូវបទដ្ឋាន និងសេចក្តីត្រូវការក្នុងចំណោមបញ្ហាផ្សេងៗទៀត ដើម្បីធ្វើការឆ្ពោះទៅរកការសំរេចបង្កើត នៃកិច្ចព្រមព្រៀងលើការជួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមករបស់អាស៊ាន និងអនុសញ្ញាអាស៊ានស្តីពីការប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្ម ព្រមទាំងធ្វើការបង្កើតឡើងនូវសន្ធិសញ្ញាបត្យាប័នអាស៊ានមួយ ដែលបានគ្រោងទុកតាមរយៈសេចក្តីប្រកាសនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន កាលពីឆ្នាំ ១៩៧៦ ។

មានក្តីបារម្ភយ៉ាងជ្រាលជ្រៅលើគ្រោះថ្នាក់ដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ដែលបានបង្កដោយអំពើភេរវកម្មដល់អាយុជីវិតជន ស្លូតត្រង់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងបរិស្ថាន សន្តិភាព និងស្ថេរភាពក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ។

យល់ឃើញនូវសារសំខាន់នៃការស្គាល់ច្បាស់ពីអត្តសញ្ញាណ និងការដោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពនៃឫសគល់ ដែលបង្កអោយមានអំពើភេរវកម្មក្នុងការរៀបចំយ៉ាងជាក់លាក់នូវបណ្តាវិធានការប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្ម ។

បញ្ជាក់ឡើងវិញជាថ្មីម្តងទៀតថា រាល់លក្ខណៈ និងទំរង់គ្រប់ប្រភេទនៃអំពើភេរវកម្មដែលបានកើតឡើង ទោះជានៅកន្លែងណា ពេលណា និងប្រព្រឹត្តដោយអ្នកណាក៏ដោយ គឺជាការគំរាមកំហែងមួយដ៏ខ្លាំងក្លាដល់សន្តិភាព និងសន្តិសុខជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ និងគឺជាការប្រឈមដោយផ្ទាល់ចំពោះមុខ ដើម្បីឈានដល់គោលដៅសម្រេចនៃសន្តិភាព វឌ្ឍនភាព និងវិបុលភាពរបស់អាស៊ាន និងការយល់ដឹងអំពីចក្ខុវិស័យអាស៊ានឆ្នាំ ២០២០ ។

បញ្ជាក់អះអាងឡើងវិញពីការប្តេជ្ញាចិត្តខ្លាំងក្លារបស់យើង ដើម្បីបង្កើននូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្មព្រមទាំងធ្វើការទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបនូវរាល់ទំរង់គ្រប់ប្រភេទនៃសកម្មភាពរបស់ពួកភេរវករ ។

បញ្ជាក់ឡើងវិញជាថ្មីម្តងទៀតនូវសេចក្តីត្រូវការដ៏ចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើអោយប្រសើរឡើងលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅតាមតំបន់ស្តីពីការប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្ម និងអនុវត្តនូវបណ្តាវិធានការប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព តាមរយៈការធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជ្រាលជ្រៅក្នុងចំណោមភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ និងអាជ្ញាធរដែលពាក់ព័ន្ធរបស់អាស៊ានក្នុងការប្រឆាំងទៅនឹងអំពើភេរវកម្ម ។

លើកទឹកចិត្តដល់ភាគីទាំងឡាយ ដើម្បីអោយក្លាយជាភាគីក្នុងពេលដ៏រាប់ខាងមុខនេះចំពោះអនុសញ្ញា និងពិធីសារអន្តរជាតិ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងការប្រឆាំងទៅនឹងអំពើភេរវកម្ម ។

បានព្រមព្រៀងគ្នាដូចខាងក្រោម:

មាត្រា ១
គោលបំណង

អនុសញ្ញានេះផ្តល់នូវគ្រប់ខ័ណ្ឌសំរាប់ធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅតាមតំបន់ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំង ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបនូវរាល់លក្ខណៈ និងទំរង់គ្រប់ប្រភេទនៃអំពើភេរវកម្ម និងដើម្បីធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអោយកាន់តែខ្លាំងក្លាឡើងក្នុងចំណោមភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ និងអាជ្ញាធរដែលពាក់ព័ន្ធរបស់ភាគីទាំងឡាយក្នុងការប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្ម ។

មាត្រា ២
សកម្មភាពឧក្រិដ្ឋនៃអំពើភេរវកម្ម

១. ក្នុងគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ "បទល្មើស" មានន័យថា បទល្មើសទាំងឡាយណាស្ថិតក្នុងវិសាលភាព និងបានផ្តល់នូវអត្ថន័យដែលបានកំណត់ក្នុងសន្ធិសញ្ញាទាំងឡាយដូចខាងក្រោម:

ក. អនុសញ្ញា ស្តីពីការបង្ក្រាបលើការចាប់ជំរិតយន្តហោះដោយខុសច្បាប់ ដែលបានចុះហត្ថលេខាកាលថ្ងៃទី ១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧០ នៅឡាអេ ។

ខ. អនុសញ្ញាស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាពអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧១ នៅម៉ុងត្រេអាល់ ។

គ. អនុសញ្ញាស្តីពីការទប់ស្កាត់ និងផ្តន្ទាទោសចំពោះបទល្មើសឧក្រិដ្ឋប្រព្រឹត្តលើបុគ្គល ដែលមានសិទ្ធិការពារជាអន្តរជាតិរួមទាំងភ្នាក់ងារការទូត ដែលបានអនុម័តកាលពី ថ្ងៃទី១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៣ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក ។

ឃ. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងការចាប់ជាចំណាប់ខ្មាំង ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៩ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក ។

ង. អនុសញ្ញាស្តីពីការការពាររាងកាយពិសាធាតុនុយក្លេអ៊ែរ ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ១៩៧៩ នៅវីយែណា ។

ច. ពិធីសារស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពបំពានខុសច្បាប់ នៃអំពើហិង្សានៅព្រលានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិលអន្តរជាតិបន្ថែមទៅលើអនុសញ្ញា ស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល បានធ្វើនៅទីក្រុង ម៉ុងត្រេអាល់ កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨៨ ។

ឆ. អនុសញ្ញាស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងទៅនឹងសុវត្ថិភាព នៃការធ្វើនាវាចរណ៍តាមដែនសមុទ្រ ដែលបានធ្វើនៅទីក្រុងរ៉ូម កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៨៨។

ជ. ពិធីសារស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាពនៃទីតាំងអចិន្ត្រៃយ៍ដែលស្ថិតនៅតំបន់ខ្ពង់រាបបាតសមុទ្រ បានធ្វើនៅក្នុងទីក្រុងរ៉ូម កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៨៨។

ឈ. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការបង្ក្រាបការដាក់បំផ្ទុះគ្រាប់បែករបស់ពួកភេរវករ ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក។

ញ. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការបង្ក្រាបលើការផ្តល់ផ្គង់ហិរញ្ញប្បទានដល់អំពើភេរវកម្ម ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ០៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៩ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក។

ដ. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពនៃអំពើភេរវកម្មនុយក្លេអ៊ែរ ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក។

ឋ. ការធ្វើវិសោធនកម្ម ចំពោះអនុសញ្ញាស្តីពីការការពាររាង្គកាយពីសារធាតុនុយក្លេអ៊ែរ បានធ្វើនៅវីយែណា កាលពីថ្ងៃទី០៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៥។

ឌ. ពិធីសារឆ្នាំ២០០៥ ចំពោះអនុសញ្ញាស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាព នៃការធ្វើនាវាចរណ៍តាមដែនសមុទ្របានធ្វើនៅទីក្រុងឡុង កាលពីថ្ងៃទី១៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥។

ឍ. ពិធីសារឆ្នាំ ២០០៥ ទៅនឹងពិធីសារស្តីពីការបង្ក្រាបលើសកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាព នៃទីតាំងអចិន្ត្រៃយ៍ ដែលស្ថិតនៅតំបន់ខ្ពង់រាបបាតសមុទ្របានធ្វើនៅក្នុងទីក្រុងឡុង កាលពីថ្ងៃទី១៤ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៥។

២. ដំកល់ទុកនូវឯកសាររបស់ខ្លួនស្តីពីការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬក៏ផ្តល់ការយល់ព្រម ភាគីមួយដែលមិនមែនជាភាគីនៃសន្ធិសញ្ញាមួយដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ អាចនឹងប្រកាសថា សន្ធិសញ្ញាមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាបានដាក់បញ្ចូលក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ ចំពោះការអនុវត្តន៍នៃអនុសញ្ញានេះចំពោះភាគីនោះ។ សេចក្តីប្រកាសនេះបានបញ្ឈប់សុពលភាពភ្លាម ខណៈពេលដែលសន្ធិសញ្ញាចូលជាធរមានសំរាប់ភាគីដែលបានធ្វើសេចក្តីប្រកាសខាងលើ ដែលត្រូវជូនដំណឹងដូចបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី២ នៃមាត្រា២០ នៃការចូលជាធរមាននេះ។

៣. នៅពេលដែលភាគីមួយបញ្ឈប់ជាភាគីមួយចំពោះសន្ធិសញ្ញាមួយដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ ភាគីនេះអាចធ្វើនូវសេចក្តីប្រកាសមួយផ្តល់សំរាប់មាត្រានេះចំពោះសន្ធិសញ្ញានោះ។

មាត្រា ៣

សមភាពអធិបតេយ្យ, បូរណភាពដែនដី និងការមិនជ្រៀតជ្រែក

ភាគីទាំងឡាយត្រូវអនុវត្តន៍នូវកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនតាមអនុសញ្ញានេះ ក្នុងលក្ខណៈមួយស្របទៅតាមគោលការណ៍នៃសមភាពអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពដែនដីរបស់ភាគីទាំងឡាយ ហើយនឹងការមិនជ្រៀតជ្រែកនូវរាល់កិច្ចការផ្ទៃក្នុងនៃភាគីទាំងឡាយផ្សេងទៀត។

មាត្រា ៤

ការការពារអធិបតេយ្យភាព

នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះមិនមានការផ្តល់សិទ្ធិដល់ភាគីណាមួយ ដើម្បីអនុវត្តក្នុងដែនដីនៃភាគីមួយផ្សេងទៀតលើការអនុវត្តទាំងនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការ ឬក៏បំពេញមុខងារដែលបំរុងទុកយ៉ាងពិសេសចំពោះអាជ្ញាធរ នៃភាគីណាផ្សេងទៀតតាមរយៈច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៥

ការមិនអនុវត្តន៍

អនុសញ្ញានេះមិនត្រូវបានយកមកអនុវត្ត នៅពេលណាដែលបទល្មើសបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងទឹកដីរបស់ភាគីមួយ ជនល្មើសដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ និងជនរងគ្រោះជាពលរដ្ឋនៃភាគីនោះ បទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងដែនដីនៃភាគីនោះ ហើយភាគីផ្សេងទៀតមិនមានគោលការណ៍ដ៏សំខាន់មួយដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ តាមអនុសញ្ញានេះដើម្បីអនុវត្តនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការ ។

មាត្រា ៦

វិស័យនានានៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

១. វិស័យនានានៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតាមអនុសញ្ញានេះ រួមមានទាំងបណ្តាវិធានការដ៏សមស្របដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ភាគីនីមួយៗក្នុងនោះមាន:

ក. ចាត់នូវបណ្តាវិធានការដ៏ចាំបាច់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ទៅនឹងការប្រព្រឹត្តនៃសកម្មភាពរបស់ពួកភេរវករ រួមមានទាំងការផ្តល់នូវការព្រមានរំលឹកជាមុនដល់ភាគីផ្សេងៗទៀត តាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន ។

ខ. ទប់ស្កាត់នូវរាល់ជនទាំងឡាយណាដែលផ្តល់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ រៀបចំផែនការ ផ្តល់លក្ខណៈងាយស្រួល ឬក៏ប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពភេរវកម្មពីការប្រើប្រាស់ទឹកដីនីមួយៗរបស់គេក្នុងគោលបំណងប្រឆាំងនឹងភាគីផ្សេងៗទៀត ឬក៏ប្រជាពលរដ្ឋរបស់គេ ។

គ. ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបនូវការធ្វើហិរញ្ញប្បទានដល់សកម្មភាពភេរវកម្ម ។

ឃ. ទប់ស្កាត់នូវចលនារបស់ពួកភេរវករ ឬក៏ក្រុមរបស់ពួកភេរវករដោយធ្វើការត្រួតពិនិត្យនៅតាមព្រំដែន និងត្រួតពិនិត្យលើការចេញនូវលិខិតបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណ និងឯកសារធ្វើដំណើរប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងតាមរយៈបណ្តាវិធានការសំរាប់ធ្វើការទប់ស្កាត់ការក្លែងបន្លំលើការប្រើប្រាស់លិខិតបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណ និងឯកសារធ្វើដំណើរក្លែងក្លាយ ។

ង. បង្កើនការពង្រឹងសមត្ថភាព រួមមានទាំងការបណ្តុះបណ្តាល ការធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកបច្ចេកទេស និងប្រារព្ធឡើងនូវកិច្ចប្រជុំនៅតាមតំបន់ ។

ច. ជំរុញអោយមានការយល់ដឹងជាសាធារណៈ និង ការចូលរួមក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្មក៏ដូចជាបង្កើននូវកិច្ចពិភាក្សាលើសេចក្តីទុកចិត្តគ្នាទៅវិញទៅមក និងក្នុងផ្នែកលទ្ធិសាសនាព្រមទាំងធ្វើការពិភាក្សាលើផ្នែកអរិយធម៌ជឿនលឿន ។

ឆ. បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើការឆ្លងកាត់ព្រំដែន ។

ជ. បង្កើនការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានចារកម្ម និងចែករំលែកព័ត៌មាន ។

ឈ. បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទិន្នន័យកុំព្យូទ័រ ដែលមានស្រាប់នៅតាមតំបន់ក្រោមវង់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាការអាស៊ានដែលពាក់ព័ន្ធ។

ញ. ពង្រឹងនូវសមត្ថភាព និងការរៀបចំទុកជាមុន ដើម្បីដោះស្រាយលើអំពើភេរវកម្មផ្នែកគីមីសាស្ត្រ ជីវសាស្ត្រ វិទ្យុសាស្ត្រ នុយក្លេអ៊ែរ អំពើភេរវកម្មពត៌មានវិទ្យា និងរាល់ទំរង់ថ្មីណាមួយនៃអំពើភេរវកម្ម។

ដ. ទទួលខុសត្រូវ ស្រាវជ្រាវរក និងការបង្កើននូវបណ្តាវិធានការ ដើម្បីប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្ម។

ឋ. ជំរុញទឹកចិត្តដល់ការប្រើប្រាស់នូវរាល់ឧបករណ៍ សន្និសិទតាមវីដេអូ ឬក៏សន្និសិទតាមទូរទស្សន៍ សំរាប់ចំណាត់ការរបស់តុលាការនៅពេលដែលសមស្រប។

ឌ. ធានាអោយប្រាកដថា ជនណាមួយដែលបានចូលរួមក្នុងការធ្វើហិរញ្ញប្បទាន មានផែនការ ការរៀបចំ ឬក៏ការប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពភេរវកម្ម ឬក៏ជួយឧបត្ថម្ភដល់សកម្មភាពរបស់ពួកភេរវករត្រូវនាំយកមកកាត់ទោស។

២. អាស្រ័យលើការព្រមព្រៀងគ្នារបស់ភាគីទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធភាគីទាំងនោះ ត្រូវធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីដោះស្រាយនូវឫសគល់ដែលបង្កអោយមានអំពើភេរវកម្ម និងលក្ខណៈដែលនាំទៅរកការរីករាលដាលនៃអំពើភេរវកម្ម ដើម្បីទប់ស្កាត់លើការប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពរបស់ពួកភេរវករ និងការកើនឡើងនូវក្រុមតូចៗរបស់ភេរវករ។

មាត្រា ៧

ដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការរបស់ភាគី

១. ភាគីមួយត្រូវចាត់នូវបណ្តាវិធានការចាំបាច់សមស្រប ដើម្បីបង្កើតឡើងនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន អំពីបទល្មើសដែលបានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ នៅពេលដែលៈ

ក. បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងដែនដីនៃភាគីនោះ ឬក៏

ខ. បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅលើនាវាដែលដោតទង់ជាតិនៃភាគីនោះ ឬក៏នៅលើយន្តហោះមួយដែលបានចុះបញ្ជីឈ្មោះតាមច្បាប់នៃភាគីនោះនៅពេលដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើង ឬក៏

គ. បទល្មើស ត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយពលរដ្ឋម្នាក់នៃភាគីនោះ

២. ភាគីមួយអាចនឹងបង្កើតឡើងផងដែរនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន អំពីបទល្មើសណាមួយខាងលើ នៅពេលដែលៈ

ក. បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងប្រឆាំងទៅនឹងពលរដ្ឋម្នាក់នៃភាគីនោះ ឬក៏

ខ. បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងប្រឆាំងទៅនឹងភាគីមួយ ឬក៏សេវាកម្មសាធារណៈរបស់រដ្ឋាភិបាល នៃភាគីនោះ ដែលនៅក្រៅប្រទេស រួមមានទាំងស្ថានទូត ឬក៏ទីបរិវេណកុងស៊ុល ឬក៏ផ្នែកការទូតផ្សេងទៀត របស់ខ្លួន ឬក៏

គ. បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងគោលបំណងមួយដើម្បីបង្ខិតបង្ខំអោយភាគីនោះធ្វើ ឬក៏រារាំងពីការធ្វើសកម្មភាពអ្វីមួយ ឬក៏

ឃ. បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយបុគ្គលម្នាក់ដែលមិនមែនជាពលរដ្ឋនៃប្រទេសណាមួយ ប៉ុន្តែបានស្នាក់នៅជាប្រក្រតីក្នុងដែនដីនៃភាគីនោះ។

៣. ភាគីមួយត្រូវបង្កើតឡើងផងដែរនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន អំពីបទល្មើសដែលបានចែងក្នុងមាត្រា២ ក្នុងករណីដែលជនល្មើសត្រូវបានចោទប្រកាន់ មានវត្តមានទៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ហើយភាគីនោះមិនទាន់បានធ្វើបត្យាប័ន ជនល្មើសនោះជូនទៅភាគីទាំងឡាយណា ដែលបានបង្កើតឡើងនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការរបស់គេ ដោយអនុលោមទៅតាម កថាខ័ណ្ឌទី ១ ឬ ទី២ នៃមាត្រានេះ។

៤. អនុសញ្ញានេះមិនរាប់បញ្ចូលលើការអនុវត្តន៍នៃដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌណាមួយដែលបានបង្កើត ឡើងដោយភាគីមួយដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ៨

ការយកចិត្តទុកដាក់ថែទាំត្រឹមត្រូវ

១. ជនណាដែលត្រូវបានចាប់ឃុំខ្លួន ឬក៏ជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការចាត់បណ្តាវិធានការ ឬក៏ចំណាត់ការក្តីណា មួយផ្សេងទៀតដែលបានអនុវត្តស្របទៅតាមអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានធានាអោយមានការយកចិត្តទុកដាក់ថែទាំត្រឹមត្រូវរួម មានទាំងការទទួលនូវសិទ្ធិ និងការធានា ដែលអនុលោមទៅតាមច្បាប់ក្នុងដែនដីរបស់ភាគីដែលជននោះមានវត្តមាន និង អនុវត្តនូវរាល់បទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់អន្តរជាតិ ដោយរួមមានទាំងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ។

២. ក្រោយពេលទទួលបានពត៌មានថា មានជនម្នាក់បានប្រព្រឹត្តឬក៏ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទប្រព្រឹត្តបទល្មើស មួយដែលបានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះមានវត្តមានក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ភាគីដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ ត្រូវចាត់នូវបណ្តា វិធានការដ៏ចាំបាច់សមស្របតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ដើម្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេតលើហេតុការណ៍ ដែលទាក់ទងទៅនឹងពត៌មាន។

៣. បន្ទាប់ពីបានយល់ព្រមនូវលក្ខណៈនៃការធានាលើជនល្មើស ឬក៏ជនដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់មានវត្តមាន ក្នុងដែនដីរបស់ភាគី ភាគីនោះត្រូវចាត់នូវបណ្តាវិធានការដ៏សមស្របទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាអោយប្រាកដ ថា វត្តមានរបស់ជននោះក្នុងគោលបំណងធ្វើការកាត់ទោស ឬក៏ធ្វើបត្យាប័ន។

៤. ជនណាដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការចាត់នូវបណ្តាវិធានការណាមួយ ដែលបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ នៃមាត្រា នេះត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិ:

ក. ធ្វើការទំនាក់ទំនងដោយមិនបង្អែរបង្អង់យូរជាមួយនឹងតំណាងដ៏សមស្របរបស់ភាគីនៅជិតបំផុត ដែល ជននោះជាពលរដ្ឋ ឬក៏ផ្តល់សិទ្ធិផ្សេងពីនេះ ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ជននោះ។

ខ. មកសាកសួរសុខទុក្ខដោយតំណាងណាម្នាក់នៃភាគីនោះ។

គ. ជូនដំណឹងពីសិទ្ធិរបស់ជននោះស្របតាមអនុកថាខ័ណ្ឌ ក និង ខ កថាខ័ណ្ឌទី៤ នៃមាត្រានេះ។

៥. រាល់សិទ្ធិដែលបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៤ នៃមាត្រានេះ ត្រូវបានអនុវត្តន៍ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ និង បទបញ្ញត្តិរបស់ភាគីដែលជនល្មើស ឬក៏ជនល្មើសដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់មានវត្តមានក្នុងដែនដីនោះ អាស្រ័យលើច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិដូចបានចែងខាងលើ ត្រូវមានសុពលភាពពេញលេញផ្តល់អោយក្នុងគោលបំណងសំរាប់សិទ្ធិស្របទៅតាមកថាខ័ណ្ឌ ទី៤ នៃមាត្រានេះ ដែលបានបំរុងទុកមក។

៦. នៅពេលដែលភាគីមួយបានចាប់ឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់ ត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដោយផ្ទាល់ ឬក៏តាមរយៈអគ្គ លេខាធិការអាស៊ានដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រានេះ ភាគីដែលបានបង្កើតឡើងនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការអនុលោម ទៅតាមមាត្រា៧ កថាខ័ណ្ឌទី១ ឬក៏ ទី២ ហើយនឹងប្រសិនបើពិចារណាឃើញថា អាចធ្វើទៅបានភាគីទាំងឡាយណាមួយ ផ្សេងទៀតដែលបានចាប់អារម្មណ៍លើហេតុការណ៍ថា ជននោះស្ថិតក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង និងស្ថិតលើលក្ខណៈដែលធានាការ ការពារដល់ជននោះ។ ភាគីដែលកំពុងស៊ើបអង្កេត យោងទៅតាមកថាខ័ណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ ត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់

ដល់ភាគីទាំងឡាយ ដែលបានចែងខាងលើ លើការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន និងត្រូវបង្ហាញថា ខ្លួនមានបំណងអនុវត្តនូវដែនសមត្ថកិច្ច យុត្តាធិការដែរឬទេ ។

មាត្រា ៩
បទបញ្ញត្តិទូទៅ

១. ភាគីទាំងឡាយត្រូវអនុម័តនូវរាល់បណ្តាវិធានការដ៏ចាំបាច់សមស្រប ដោយរួមមានទាំងការបង្កើតច្បាប់ជាតិមានលក្ខណៈសមស្រប ដើម្បីធានាអោយប្រាកដថា រាល់សកម្មភាពឧក្រិដ្ឋត្រូវបានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ជាពិសេសនៅពេលដែលវាមានបំណងធ្វើការបំភិតបំភ័យដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ឬក៏ដើម្បីបង្ខិតបង្ខំរដ្ឋាភិបាលមួយ ឬក៏អង្គការអន្តរជាតិមួយធ្វើ ឬក៏រារាំងពីការធ្វើសកម្មភាពអ្វីមួយ ដែលស្ថិតក្នុងលក្ខណៈមិនត្រឹមត្រូវ តាមរយៈធ្វើការពិចារណាលើផ្នែកនយោបាយ ទស្សនវិជ្ជា មនោគមវិជ្ជា ជាតិសាសន៍ ជនជាតិភាគតិច សាសនា ឬក៏លក្ខណៈស្រដៀងគ្នាផ្សេងៗទៀត ។

២. អនុលោមទៅតាមមាត្រា៦ នៃអនុសញ្ញានេះ ភាគីទាំងឡាយត្រូវបង្កើតឡើងនូវបណ្តាញទំនាក់ទំនងតាមលទ្ធភាពរវាងបណ្តាភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីផ្តល់នូវលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការផ្លាស់ប្តូរពត៌មានក្នុងការទប់ស្កាត់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

៣. ជនល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ ដោយភាគីមួយ ត្រូវនាំយកមកកាត់ទោស នៅពេលដែលទទួលបានការស្នើសុំពីភាគីផ្សេងៗទៀត ដែលប្រកាសនូវដែនសមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការមានលក្ខណៈដូចគ្នានោះ ធ្វើការទំនាក់ទំនងពីស្ថានភាពនៃករណីបទល្មើសទៅតាមដំណាក់កាលលើចំណាត់ការក្តីណាមួយទៅកាន់ភាគីផ្សេងៗទៀតទាំងនោះ ។

មាត្រា ១០
ឋានៈនៃជនភៀសខ្លួន

ភាគីទាំងឡាយត្រូវចាត់នូវរាល់បណ្តាវិធានការដ៏សមស្រប ដោយអនុលោមទៅតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ជាតិនីមួយៗរបស់ខ្លួន និងដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធច្បាប់អន្តរជាតិដែលអាចអនុវត្តបាន រួមមានទាំងបទដ្ឋានសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ មុនពេលផ្តល់ជូនពីស្ថានភាពរបស់ជនភៀសខ្លួន ខណៈពេលដែលភាគីទាំងឡាយទទួលស្គាល់ និងផ្តល់ឱ្យពីស្ថានភាពបែបនេះ ក្នុងគោលបំណងធានាអោយប្រាកដថា អ្នកស្វែងរកសិទ្ធិជ្រកកោនមិនបានមានផែនការផ្តល់លក្ខណៈងាយស្រួល ឬក៏បានចូលរួមក្នុងការប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពភេរវកម្ម ។

មាត្រា ១១
កម្មវិធីស្តារនីតិសម្បទា

ភាគីទាំងឡាយត្រូវខិតខំខ្នះខ្នែង ដើម្បីបង្កើនការចែករំលែកលើការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយភាពល្អប្រសើរស្តីពីកម្មវិធីស្តារនីតិសម្បទា រួមមានទាំងការធ្វើសមាហរណកម្មសង្គមឡើងវិញ មានលក្ខណៈសមស្របចំពោះជនទាំងឡាយដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងការប្រព្រឹត្តនូវបទល្មើសណាមួយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ជាមួយនឹងទិសដៅលើការទប់ស្កាត់ នូវការប្រព្រឹត្តសកម្មភាពភេរវកម្ម ។

មាត្រា ១២
ការជួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមកក្នុងបញ្ហាឧក្រិដ្ឋកម្ម

១- ភាគីទាំងឡាយត្រូវចាត់នូវបណ្តាវិធានការដ៏ទូលំទូលាយ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិនីមួយៗរបស់ខ្លួនលើការជួយដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការស៊ើបអង្កេត ឬក៏នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចំពោះបទល្មើសដែលបានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

២-ភាគីទាំងឡាយត្រូវអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនតាមកថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ដោយអនុលោមទៅតាមសិទ្ធិសញ្ញានោះ នៅពេលដែលភាគីទាំងឡាយនោះជាភាគីចំពោះសិទ្ធិសញ្ញា ស្តីពីការជួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមកក្នុងបញ្ហាឧក្រិដ្ឋកម្ម បានធ្វើនៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ កាលពីថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤។

មាត្រា ១៣

បត្យាប័ន

១- ជនល្មើសដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់មានវត្តមាន នៅក្នុងដែនដីរបស់ភាគីមួយត្រូវគោរពក្នុងករណីអនុវត្តទៅតាមមាត្រា៧ នៃអនុសញ្ញានេះ ប្រសិនបើភាគីនេះមិនបានធ្វើបត្យាប័នចំពោះជននោះ ដើម្បីដាក់ជូននូវករណីបទល្មើសដោយមិនបង្អែបង្អង់យូរទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងគោលបំណងធ្វើការកាត់ទោស តាមរយៈចំណាត់ការក្តី ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ភាគីនោះ ទោះបីជាគ្មានការលើកលែង និងថាតើបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្ត ឬក៏មិនបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន។ អាជ្ញាធរទាំងនោះ ត្រូវធ្វើការសំរេចចិត្តរបស់ខ្លួនស្ថិតក្នុងលក្ខណៈដូចគ្នាទៅតាមករណីនៃបទល្មើសណាមួយផ្សេងទៀត មានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរដោយផ្អែកទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ភាគីនោះ។

២- បទល្មើសដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានបញ្ចូលនូវរាល់បទល្មើសទាំងឡាយដែលអាចធ្វើបត្យាប័នបាននៅក្នុងសិទ្ធិសញ្ញាបត្យាប័នណាមួយ ដែលមានស្រាប់រវាងភាគីទាំងឡាយណាមុនពេលអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន។ ភាគីទាំងឡាយត្រូវអនុវត្ត ដើម្បីបញ្ចូលបទល្មើសខាងលើ ដែលជាបទល្មើសអាចធ្វើបត្យាប័នបាននូវគ្រប់សិទ្ធិសញ្ញាបត្យាប័ន ត្រូវបានបញ្ចប់ជាបន្តបន្ទាប់រវាងភាគីទាំងឡាយនោះ។

៣- នៅពេលដែលភាគីមួយធ្វើល័ក្ខខ័ណ្ឌបត្យាប័ន ដែលមាននៅក្នុងសិទ្ធិសញ្ញាទទួលនូវការស្នើសុំធ្វើបត្យាប័នពីភាគីមួយផ្សេងទៀត ដែលគ្មានសិទ្ធិសញ្ញាបត្យាប័ន ភាគីដែលត្រូវស្នើសុំពិចារណាទៅលើអនុសញ្ញានេះ ដោយផ្អែកលើច្បាប់សំរាប់ធ្វើបត្យាប័នចំពោះបទល្មើសដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ១៤

ការលើកលែងបទល្មើសផ្នែកនយោបាយ

មិនមានបទល្មើសទាំងឡាយណា ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា២ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានចាត់ទុកក្នុងគោលបំណងនៃការធ្វើបត្យាប័ន តាមមាត្រា១៣ នៃអនុសញ្ញានេះ ឬក៏ការជួយឧបត្ថម្ភផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមកក្នុងបញ្ហាឧក្រិដ្ឋកម្មតាមមាត្រា១២ នៃអនុសញ្ញានេះ ដូចជាបទល្មើសផ្នែកនយោបាយ ឬក៏បទល្មើសដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងបទល្មើសផ្នែកនយោបាយ ឬក៏បទល្មើសដែលជំរុញទឹកចិត្តអោយធ្វើផ្នែកនយោបាយ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការស្នើសុំសំរាប់ការធ្វើបត្យាប័ន ឬក៏ការជួយឧបត្ថម្ភផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក ក្នុងបញ្ហាឧក្រិដ្ឋកម្មផ្អែកលើបទល្មើសខាងលើ មិនត្រូវបានទទួលយកដោយបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា វាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបទល្មើសផ្នែកនយោបាយ ឬក៏បទល្មើសជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងបទល្មើសផ្នែកនយោបាយ ឬក៏បទល្មើសដែលជំរុញទឹកចិត្តអោយធ្វើផ្នែកនយោបាយ។

មាត្រា ១៥

ការរៀបចំអាជ្ញាធរកណ្តាល ឬទេនាសម្ព័ន្ធសម្របសម្រួល

ភាគីនីមួយៗត្រូវរៀបចំអាជ្ញាធរកណ្តាលមួយមានលក្ខណៈសមស្រប ឬក៏ការសម្របសម្រួលលើរចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីបង្កើននូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតាមអនុសញ្ញានេះ។

មាត្រា ១៦

ការអនុវត្តន៍ ការតាមដាន និង ការពិនិត្យឡើងវិញ

គណៈកម្មការតំបន់អាស៊ានដែលពាក់ព័ន្ធពានជាប់ទាក់ទងក្នុងការធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន ស្តីពីការប្រឆាំងនឹងអំពើភេរវកម្ម នឹងទទួលខុសត្រូវលើការត្រួតពិនិត្យ និងពិនិត្យឡើងវិញនូវការអនុវត្តន៍នៃ អនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ១៧

កិច្ចការសម្ងាត់

១- ភាគីនីមួយៗត្រូវរក្សានូវការសម្ងាត់ និងការសម្ងាត់នៃរាល់ឯកសារទាំងឡាយ កំណត់ហេតុ និងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ដែលទទួលបានមកពីភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ក្នុងនោះរួមមានប្រភពធនធាន។

២- ឯកសារ កំណត់ហេតុ ឬព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ដែលប្រមូលបានជាប់ទាក់ទងទៅនឹងអនុសញ្ញានេះមិនត្រូវបានប្រកាស ឬចែករំលែកដល់ភាគីណាមួយផ្សេងទៀត រដ្ឋ ឬបុគ្គល លើកលែងតែការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាមុនទើបបានផ្តល់ជូននូវឯកសារ កំណត់ហេតុ ឬព័ត៌មានទាំងនោះ ។

មាត្រា ១៨

ភាពទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងលិខិតតូបករណ៍អន្តរជាតិផ្សេងៗទៀត

អនុសញ្ញានេះនឹងមិនធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់កាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាំងឡាយ ដែលមានស្រាប់ជាប់ទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗទៀត ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ហើយថែមទាំងមិនរាំងដល់ភាគីទាំងឡាយ នៅពេលដែលភាគីទាំងនោះបានព្រមព្រៀងគ្នា ក្នុងការផ្តល់នូវការជួយឧបត្ថម្ភទៅវិញទៅមកទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗទៀត ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ឬក៏បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ១៩

ការដោះស្រាយជម្លោះ

ភាពខុសគ្នា ឬក៏ជម្លោះណាមួយរវាងភាគីទាំងឡាយដែលកើតឡើងពីការបកស្រាយ ឬក៏ការអនុវត្តន៍នូវរាល់បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានដោះស្រាយដោយសន្តិវិធី តាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់ និងការចរចារវាងភាគីទាំងឡាយ តាមរយៈទំនាក់ទំនងការទូត ឬក៏មធ្យោបាយដ៏ស្រុះស្រួលណាមួយផ្សេងទៀត លើការដោះស្រាយនៃជម្លោះដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ខាងលើរវាងភាគីទាំងនោះ ។

មាត្រា ២០

ការផ្តល់សច្ចាប័ន ការយល់ព្រម និងការដាក់ដំកល់

១. អនុសញ្ញានេះ អាស្រ័យទៅលើការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬក៏ផ្តល់ការយល់ព្រម ដោយអនុលោមទៅតាមនីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់ភាគីទាំងឡាយ ។

២. រាល់ឯកសារច្បាប់ដែលបានធ្វើការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬក៏ផ្តល់ការយល់ព្រមរួចហើយនោះ ត្រូវបានដាក់ដំកល់ទុកជូនទៅអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ជាមួយនឹងការជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ភាគីទាំងឡាយផ្សេងៗទៀតលើការដាក់ដំកល់ទុកនេះ ។

មាត្រា ២១

ការចូលជាធរមាន និងការធ្វើវិសោធនកម្ម

១. អនុសញ្ញានេះនឹងត្រូវចូលជាធរមានរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ស្របទៅតាមការបរិច្ឆេទនៃការដាក់ដំកល់ទុកនូវរាល់ឯកសារចំនួន៦ច្បាប់ ដែលបានធ្វើការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬក៏ផ្តល់ការយល់ព្រម ហើយដាក់ជូនទៅអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន

ក្នុងនោះដែរចំពោះតែភាគីទាំងឡាយណាដែលបានដាក់ជូនពិនិត្យនូវរាល់ឯកសារដែលបានធ្វើការផ្តល់សច្ចាប័ន និងការយល់ព្រមហើយនោះ ។

២. ចំពោះភាគីណាមួយដែលធ្វើការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬក៏ផ្តល់ការយល់ព្រមនូវអនុសញ្ញានេះ បន្ទាប់ពីបានដាក់ដំកល់នូវរាល់ឯកសារចំនួន៦ច្បាប់ លើការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬក៏ផ្តល់ការយល់ព្រមហើយនោះ ប៉ុន្តែឱ្យបានមុនថ្ងៃអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន។ អនុសញ្ញានេះ ត្រូវជូនដំណឹងផងដែរ ដល់ភាគីនោះ ស្តីពីកាលបរិច្ឆេទលើការចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញា។

៣. ចំពោះភាគីមួយដែលធ្វើការផ្តល់សច្ចាប័ន និងការយល់ព្រមលើអនុសញ្ញានេះ ក្រោយពីការចូលជាធរមានរបស់ខ្លួន ដោយអនុលោមទៅតាមកថាខ័ណ្ឌទី១ របស់ភាគីនោះ ស្របតាមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ដំកល់ទុកនូវឯកសារច្បាប់ដែលបានធ្វើការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬក៏ផ្តល់ការយល់ព្រមហើយនោះ ។

៤. អនុសញ្ញានេះត្រូវបានកែសម្រួល ឬក៏ធ្វើវិសោធនកម្មនៅពេលណាមួយតាមការយល់ព្រមជាលាយល័ក្ខអក្សរទៅវិញទៅមករបស់ភាគីទាំងឡាយ ។ ការកែសម្រួល ឬក៏ការធ្វើវិសោធនីកម្មទាំងនោះ ត្រូវចូលជាធរមានតាមកាលបរិច្ឆេទ ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញទៅមកខាងលើដោយភាគីទាំងឡាយ ព្រមទាំងបង្កើតឡើងជាផ្នែកនៃអនុសញ្ញានេះ ។

៥. ការកែសម្រួល ឬក៏ការធ្វើវិសោធនកម្មណាមួយ នឹងមិនធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាំងឡាយដែលកើតមានឡើង ឬក៏ផ្អែកទៅលើរាល់បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះមុនពេលការចូលជាធរមានលើការកែសម្រួល ឬក៏ការធ្វើវិសោធនកម្មខាងលើ ។

មាត្រា ២២

ការដកខ្លួន

១. ភាគីណាមួយ អាចដកខ្លួនពីអនុសញ្ញានេះ នៅពេលណាមួយបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមានរបស់ខ្លួន។

២. ការដកខ្លួននឹងត្រូវផ្តល់ដំណឹងតាមរយៈឯកសារច្បាប់មួយពីការដកខ្លួន ដាក់ជូនទៅអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន។

៣. ការដកខ្លួននឹងមានសុពលភាពរយៈពេល១៨០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន បានទទួលលិខិតតូបករណ៍ ពីការសុំដកខ្លួន ។

៤.អគ្គលេខាធិការអាស៊ានត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ភាគីទាំងឡាយផ្សេងទៀតលើការដកខ្លួនរបស់ភាគីណាមួយ ។

មាត្រា ២៣

ការចុះបញ្ជី

អនុសញ្ញានេះត្រូវបានចុះបញ្ជីតាមរយៈអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ជូនទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រា១០២ នៃធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

បានធ្វើនៅក្នុងទីក្រុងសេប៊ូ ប្រទេសហ្វីលីពីន ថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៧ ជាភាសាអង់គ្លេស ។

បានចុះហត្ថលេខាដោយថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ានទាំង ១០ មានដូចខាងក្រោម:

ព្រះចៅស៊ុលតង់ HAJI HASSANAL BOLKIAH នៃប្រទេសប្រ៊ុយណេ ដារូសាឡឹម

សម្តេច **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បណ្ឌិត SUSILO BAMBANG YUDHOYONO ប្រធានាធិបតី នៃសាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី

ឯកឧត្តម BOUASONE BOUPHAVANH នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ

ឯកឧត្តម DATO'SERI ABDULLAH AHMAD BADAWI នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃប្រទេសម៉ាឡេស៊ី

ឧត្តមសេនីយ៍ SOE WIN នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃសហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា

លោកជំទាវ GLORIA MACAPAGAL-ARROYO ប្រធានាធិបតី នៃសាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន

ឯកឧត្តម LEE HSIEN LOONG នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃសាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី

ឧត្តមសេនីយ៍ SURAYUD CHULANONT នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់

ឯកឧត្តម NGUYEN TAN DUNG នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម